

Az életminőség mérése és jelentősége

Prof. Péntek Márta

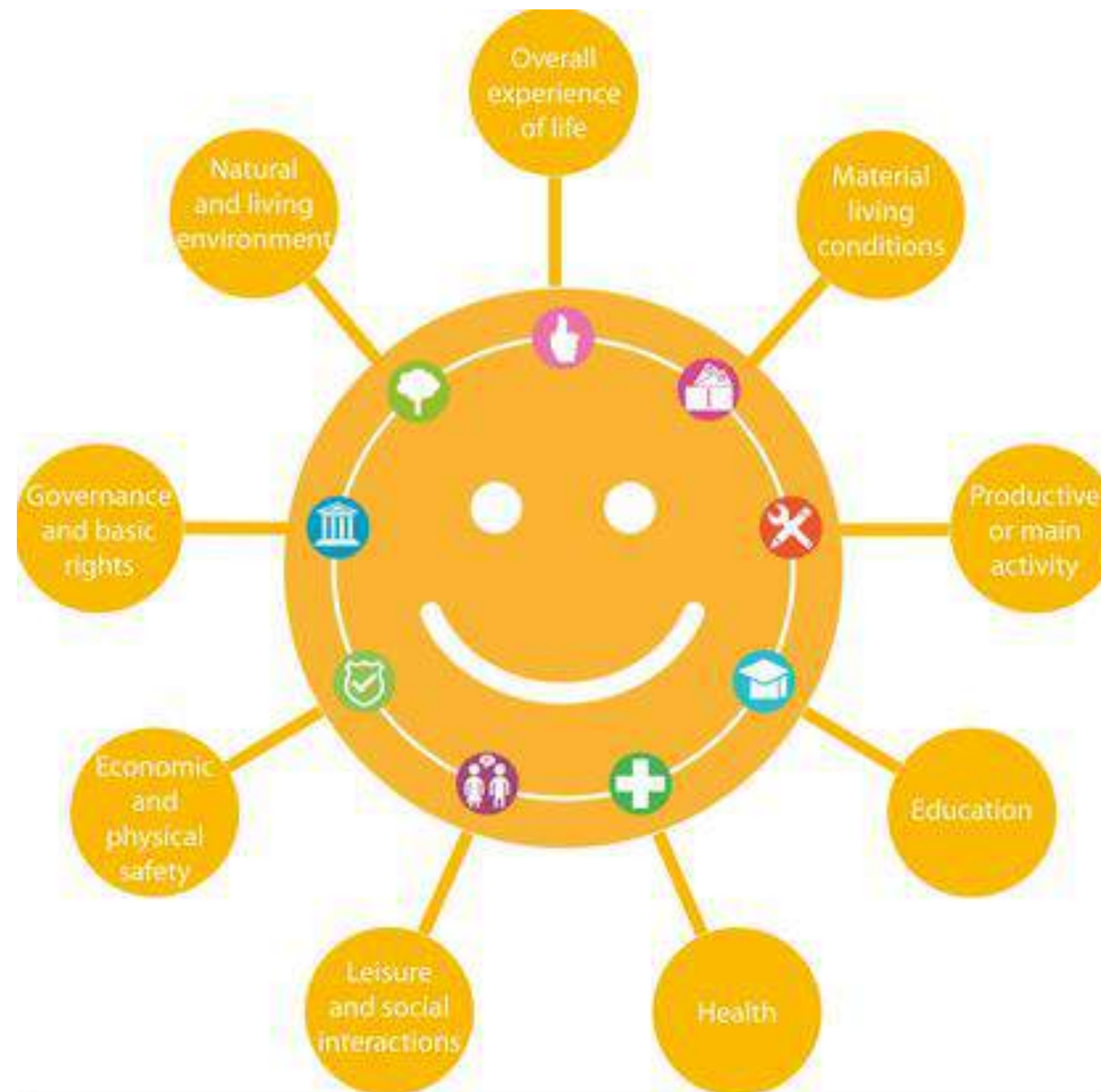
Egészségügyi Közgazdaságtan Tanszék
Budapesti Corvinus Egyetem

Életminőség

- Életkörülmények (anyagi értelemben)
- Oktatás, tanulás
- Egészség
- Szabadidős tevékenységek, társadalmi kapcsolatok
- Gazdasági és szociális biztonság
- Jogviszonyok és kormányzás
- Természeti környezet
- Eddigi élettapasztalatok

Életminőség: Egészségügyi Világszervezet definíciója

- Az egyén észlelete az életben elfoglalt helyzetéről, ahogyan azt életterének kultúrája, értékrendszerei, valamint saját elvárásai, mintái és kapcsolatai befolyásolják.
- Szélesen értelmezett fogalom, mely bonyolult módon magába foglalja az egyén fizikai egészségét, pszichés állapotát, függetlenségének fokát, társadalmi kapcsolatait, személyes hitét, valamint a környezet jelenségeihez fűződő viszonyát.” (WHO)

Életminőség és egészség: miért fontos ez egy közgazdásznak?

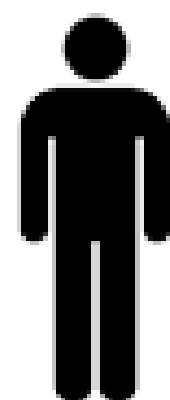

Életminőség és egészség: miért fontos ez egy közgazdásznak?

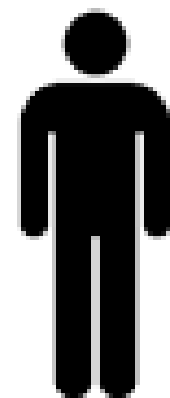

Életminőség és egészség: miért fontos ez egy közgazdásznak?

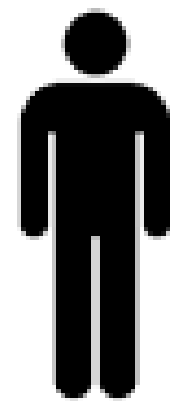
Életminőség és egészség: miért fontos ez egy közgazdásznak?

- Mit nyertünk a beavatkozással?

Életminőség és egészség: miért fontos ez egy közgazdásznak?

- Mit nyertünk a beavatkozással?

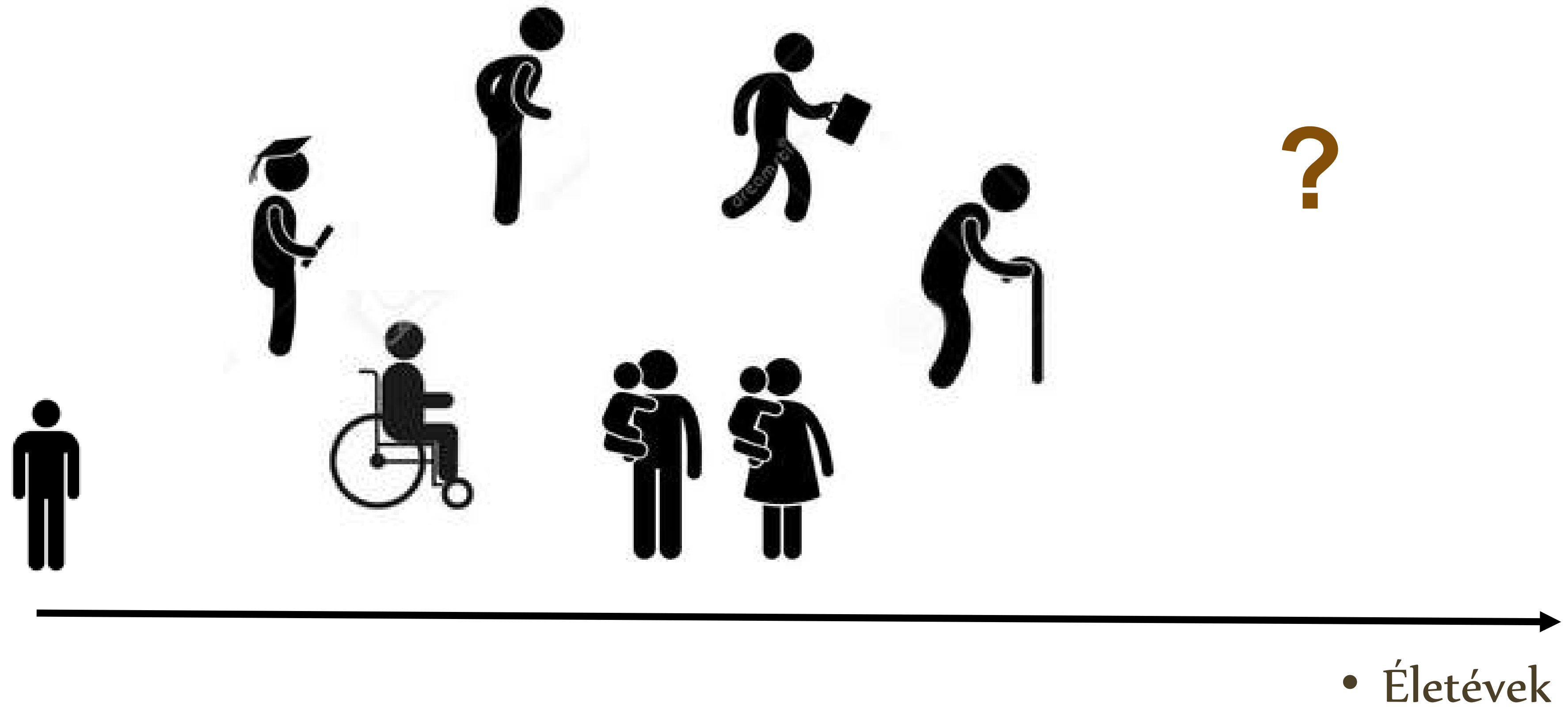

• Életévek

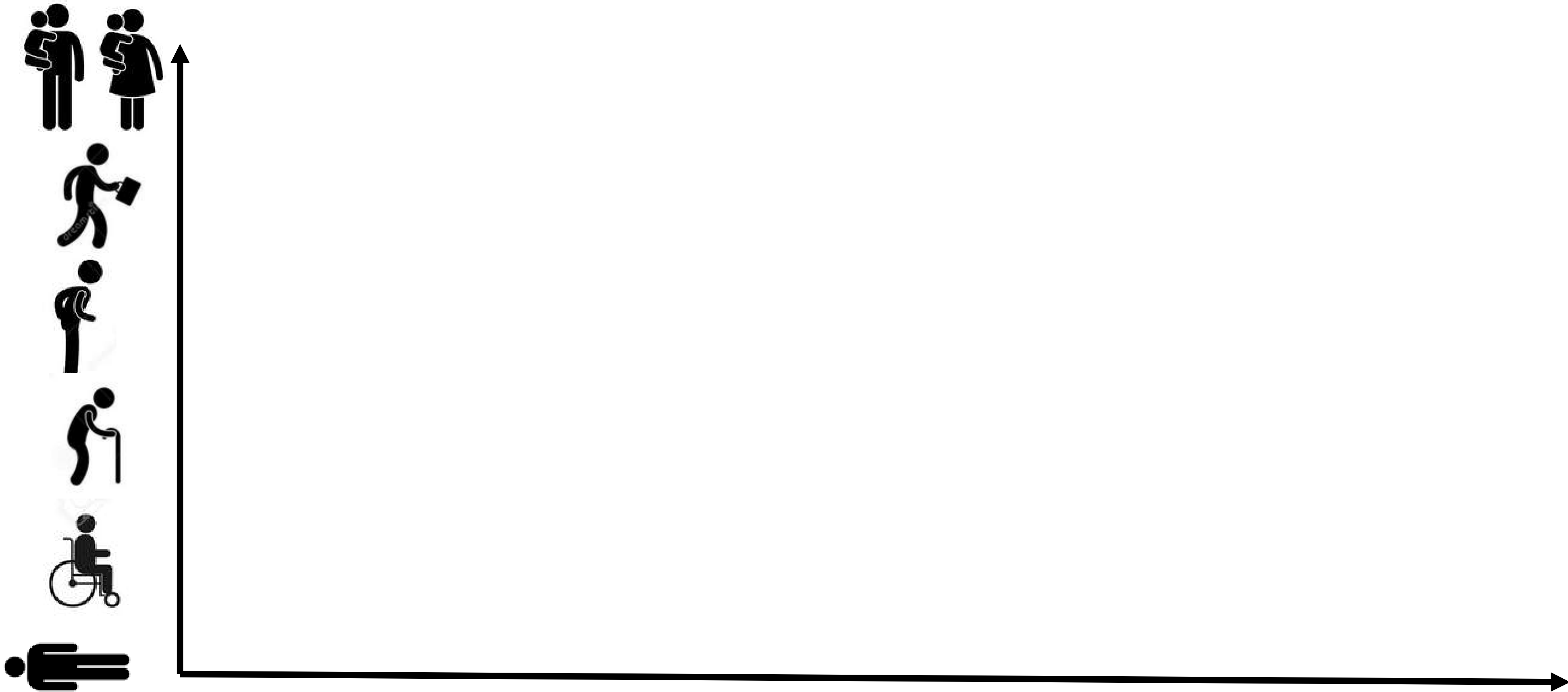
Életminőség és egészség: miért fontos ez egy közgazdásznak?

- Mit nyertünk a beavatkozással?

Életminőség és egészség: miért fontos ez egy közgazdásznak?

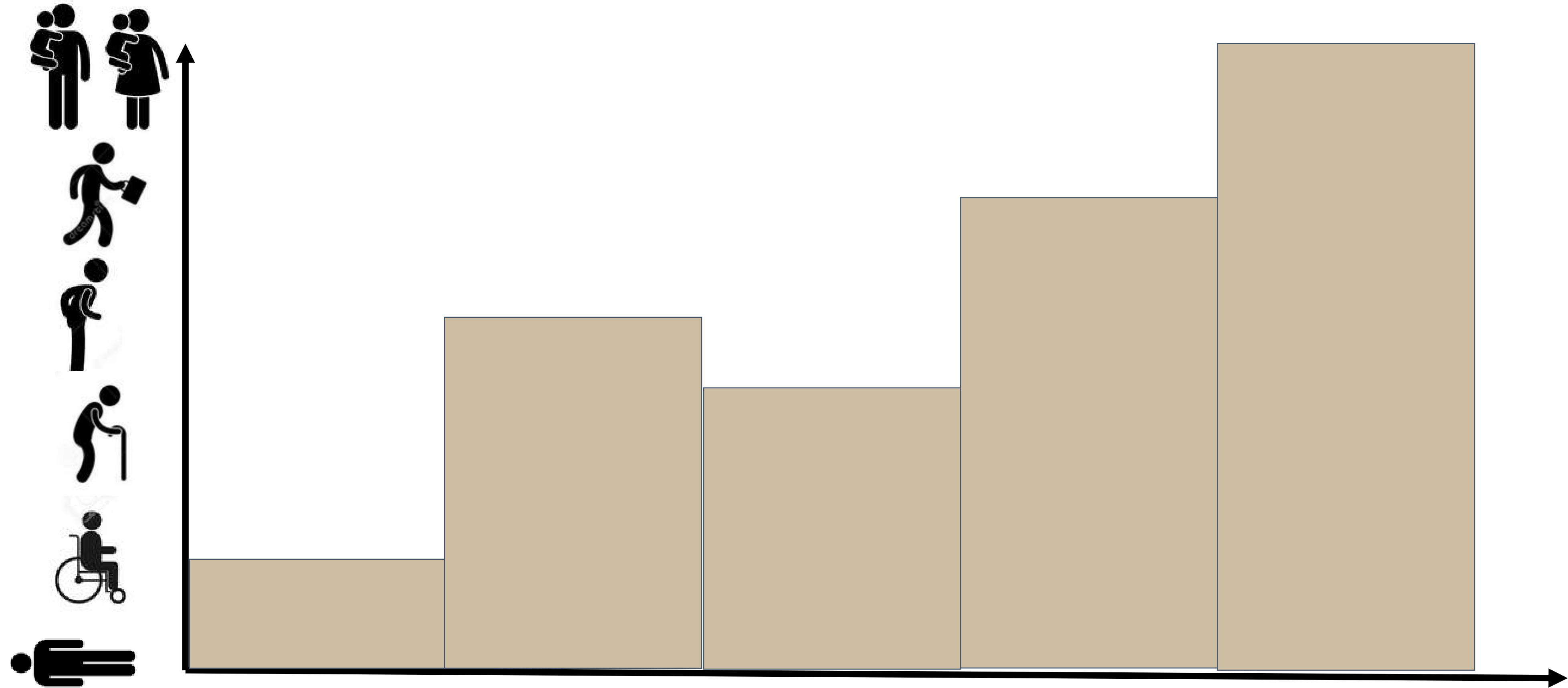
- Élet-
minőség

- Életévek

Életminőség és egészség: miért fontos ez egy közgazdásznak?

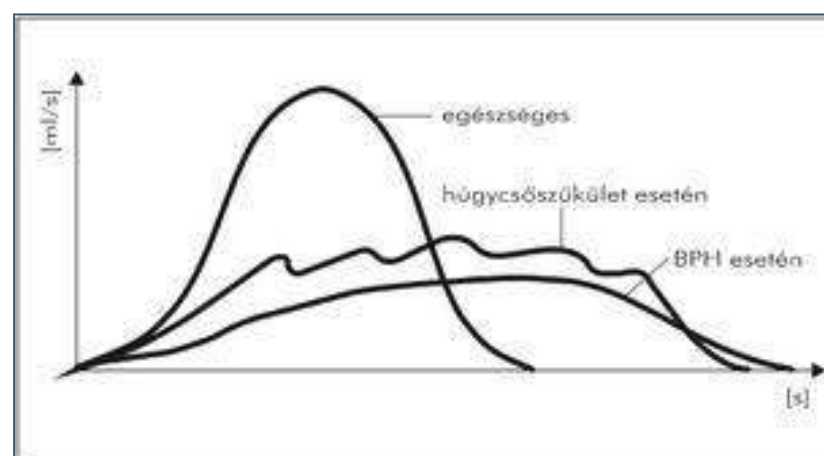
- Élet-
minőség

- Életévek

Életminőség és egészség: miért kell ez az orvosnak?

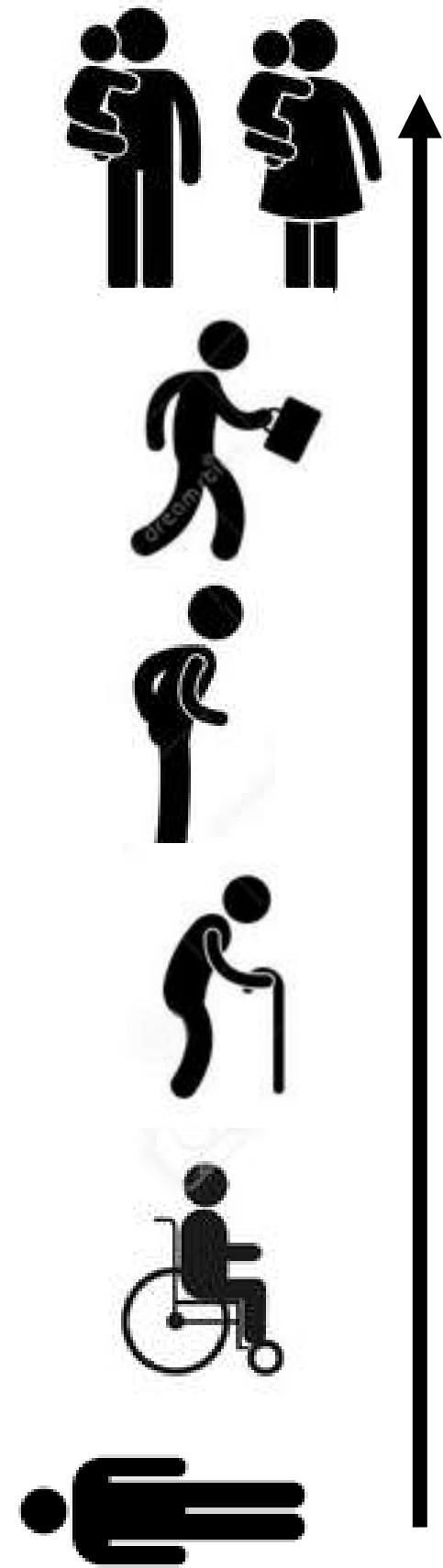
- Hagyományos orvosi mércék
- Működés (funkcionalitás)
- Betegek perspektívája:
  - Életminőség
  - Preferenciák
  - Várakozások
  - Elégedettség

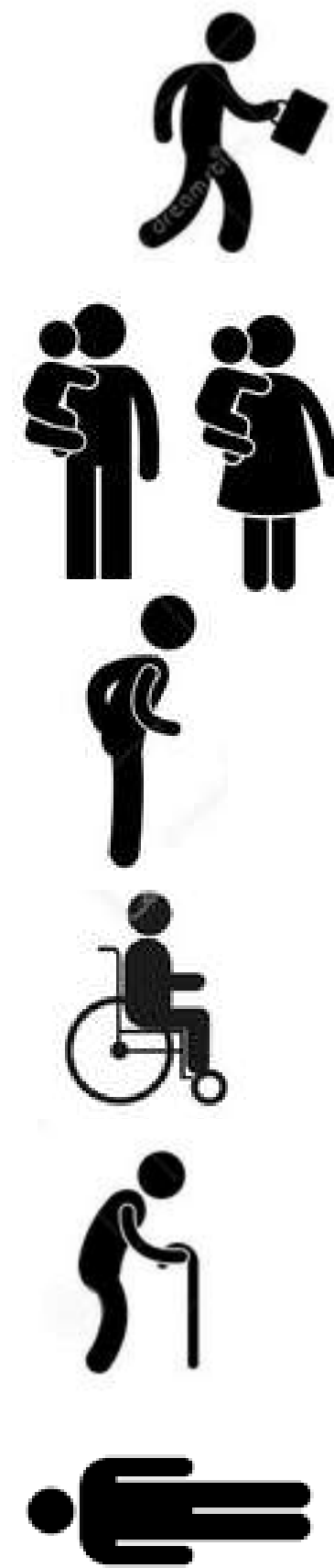
Egészséggel összefüggő életminőség: hogyan tudjuk mérni?

- Élet-
minőség

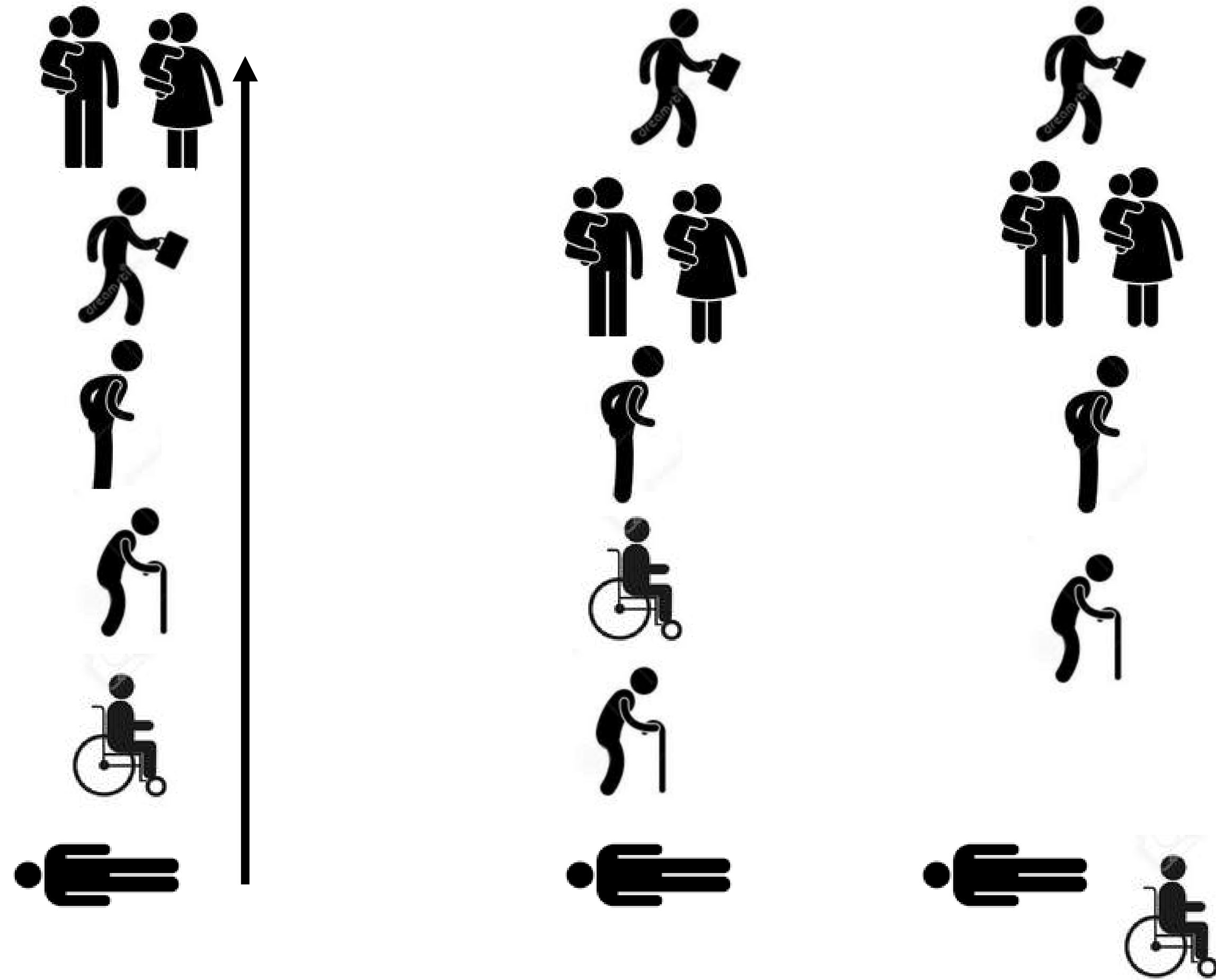
Egészséggel összefüggő életminőség: hogyan tudjuk mérni?

- Élet-
minőség

Egészséggel összefüggő életminőség: hogyan tudjuk mérni?

- Élet-
minőség

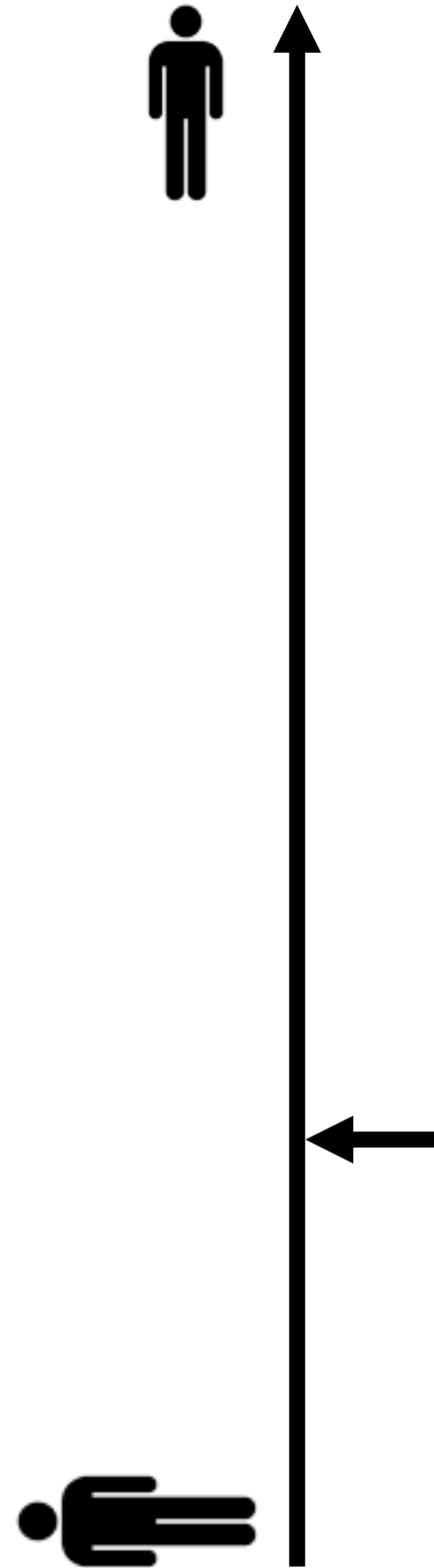

Egészséggel összefüggő életminőség: hogyan tudjuk mérni?

- Élet-
minőség

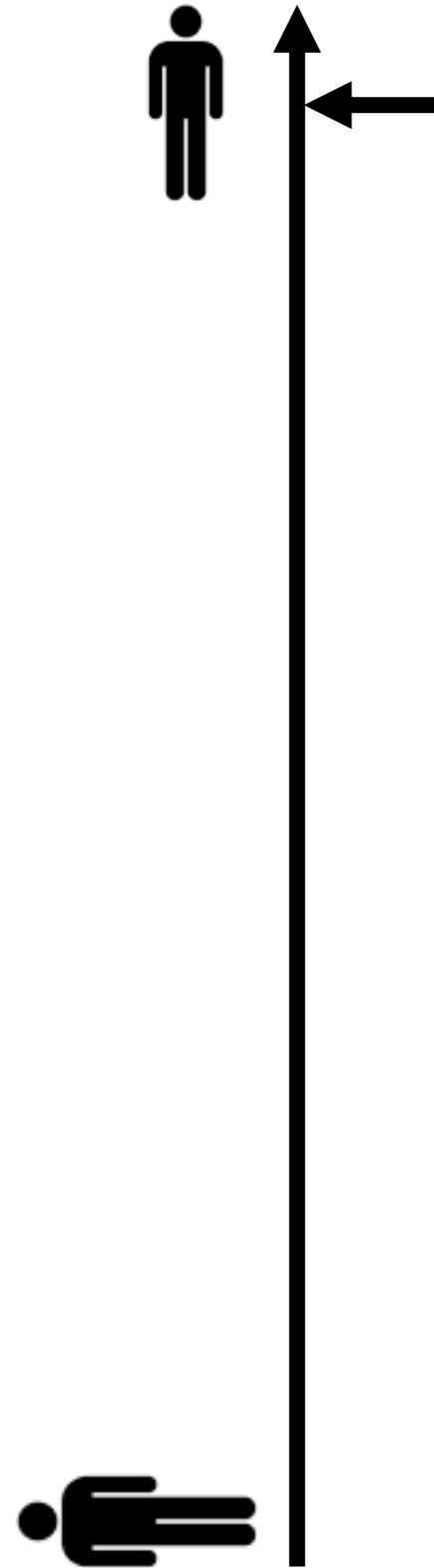
Eset 1.: 30 éves férfi, veseelégtelenség, heti 3x művese kezelésre (dialízis) kell járnia

Hogyan értékelné ezt az állapotot a bal oldali skálán, ahol a skála egyik vége az elképzelhető legrosszabb, a másik vége az elképzelhető legjobb állapotot jelenti?

Egészséggel összefüggő életminőség: hogyan tudjuk mérni?

- Élet-
minőség

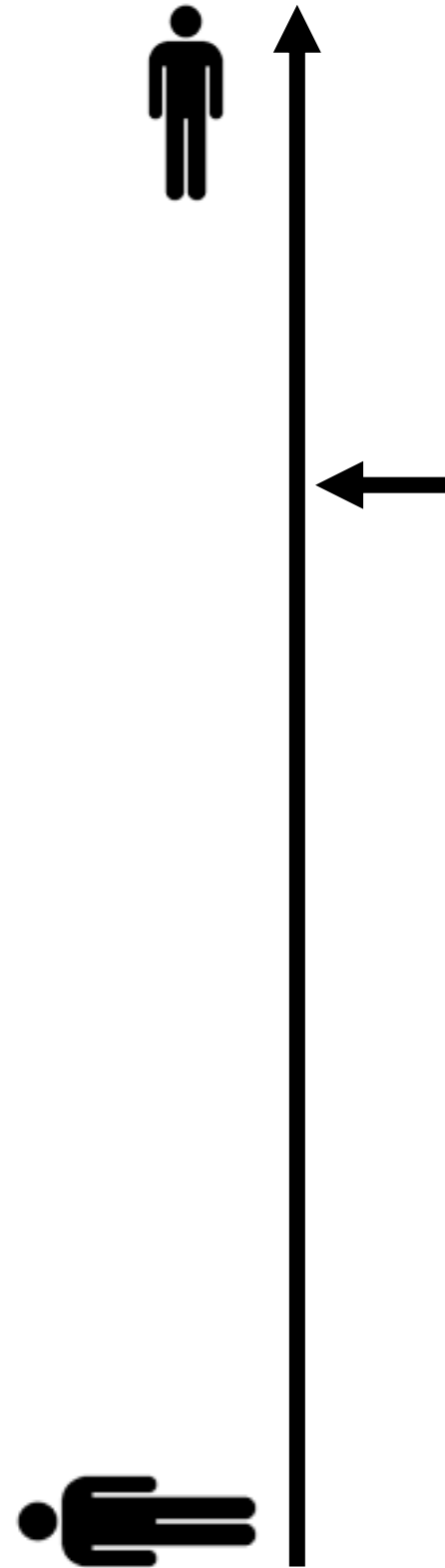
Eset 2.: 30 éves férfi, enyhén rövidlátó, szemüveget kell viselnie.

Hogyan értékelné ezt az állapotot a bal oldali skálán, ahol a skála egyik vége az elképzelhető legrosszabb, a másik vége az elképzelhető legjobb állapotot jelenti?

Egészséggel összefüggő életminőség: hogyan tudjuk mérni?

- Élet-
minőség

Eset 1.: 30 éves férfi, veseelégtelenség, heti 3x művese kezelésre (dialízis) kell járnia

Hány évet adna fel a hátralevő 40 életévéből, hogy teljesen egészségesen élhessen?

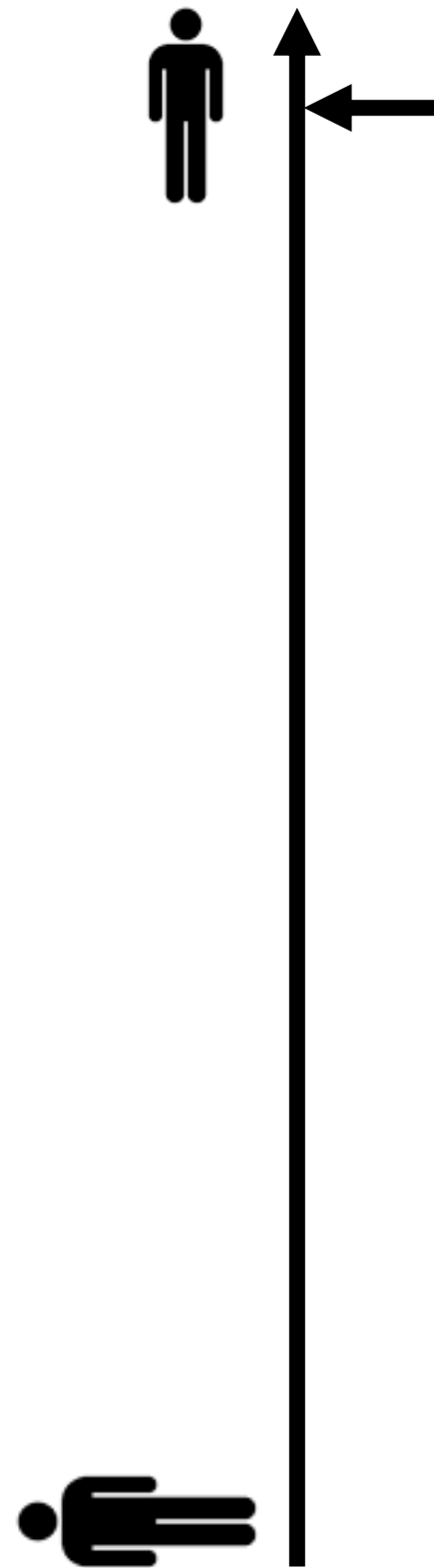
Válasz, például: 10 évet

$$1 - (10/40) = \mathbf{0.75}$$

Egészséggel összefüggő életminőség: hogyan tudjuk mérni?

- Élet-
minőség

Eset 2.: 30 éves férfi, enyhén rövidlátó, szemüveget kell viselnie.

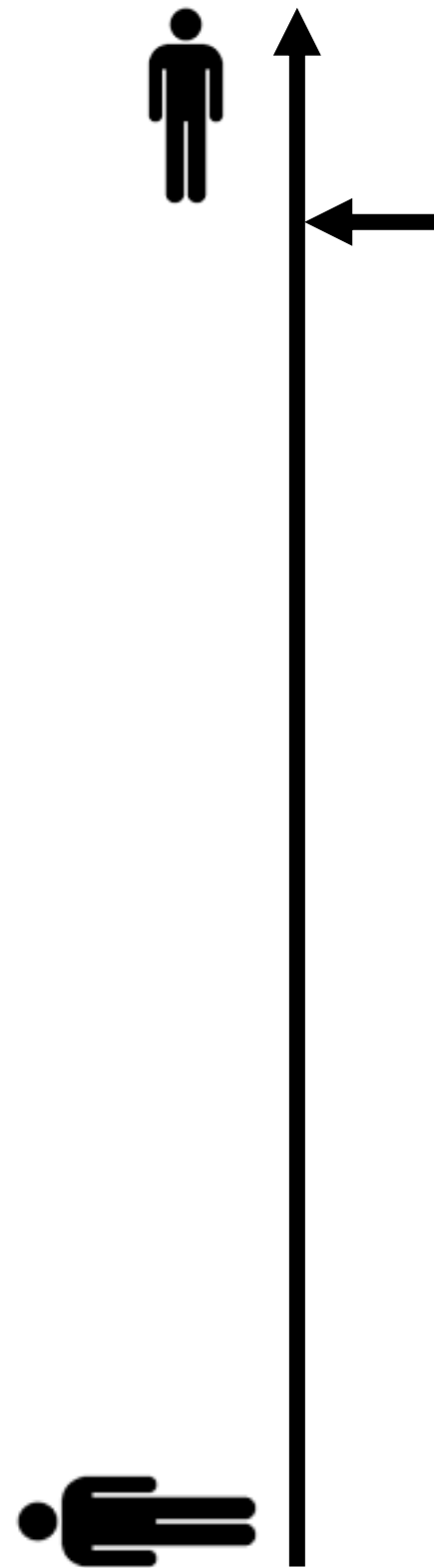
Hány évet adna fel a hátralevő 40 életévéből, hogy teljesen egészségesen, jó látással szemüveg nélkül élhessen?

Válasz, például: 1 évet
 $1 - (1/40) = \mathbf{0.975}$

Egészséggel összefüggő életminőség: hogyan tudjuk mérni?

- Élet-
minőség

Eset 1.: 30 éves férfi, veseelégtelenség, heti 3x művese kezelésre (dialízis) kell járnia

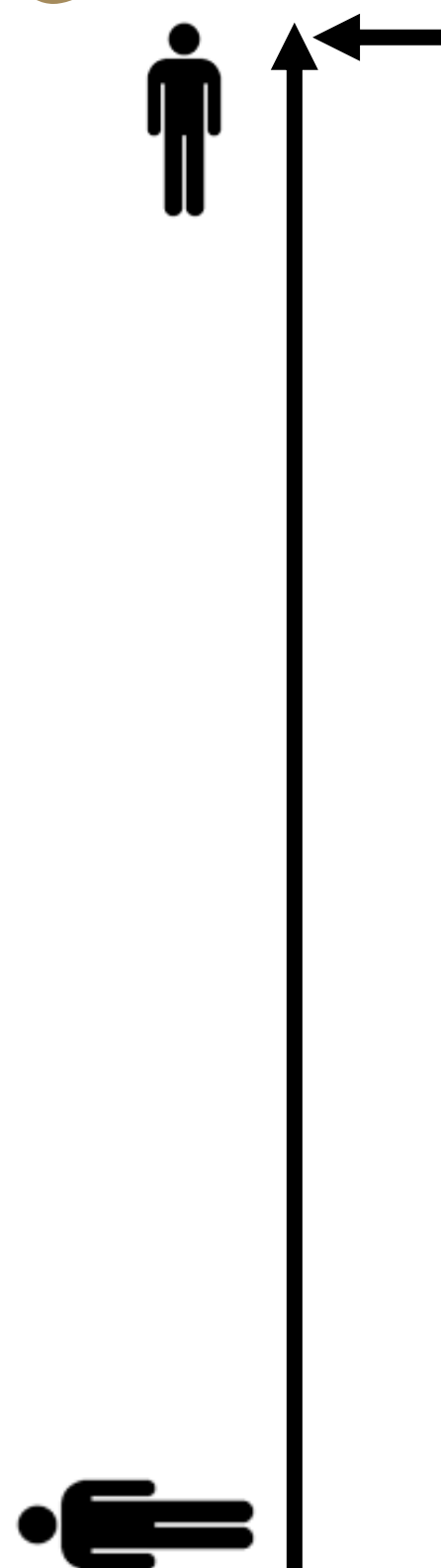

Létezik egy műtét, amellyel teljesen meg tudják gyógyítani, azonban valamekkora esélye van, hogy a műtét alatt meghal. Milyen halálozási kockázatú műtétet vállalna?

Válasz, például: 10%-os kockázatot.
Állapot értéke: **0.9**

Egészséggel összefüggő életminőség: hogyan tudjuk mérni?

- Élet-
minőség

Eset 2.: 30 éves férfi, enyhén rövidlátó, szemüveget kell viselnie.

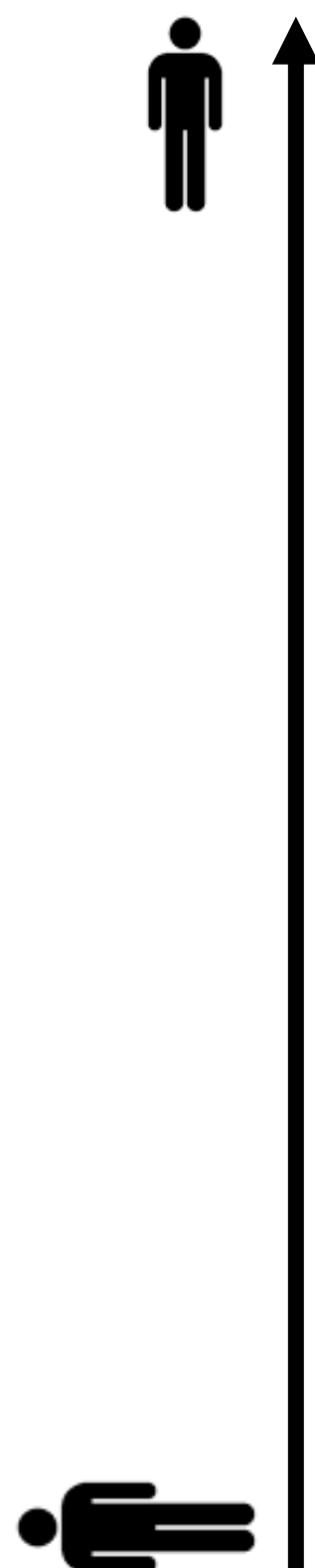

Létezik egy műtét, amely teljesen meg tudják gyógyítani, szemüveg nélkül tökéletesen fog látni. Azonban valamekkora esélye van, hogy a műtét alatt meghal. Milyen halálozási kockázatú műtétet vállalna?

Válasz, például: 0%-os kockázatot.
Állapot értéke: **1.0**

Egészséggel összefüggő életminőség: hogyan tudjuk mérni?

- Élet-
minőség

Enyhe rövidlátás

Enyhe rövidlátás

Enyhe rövidlátás

Veseelégtelenség

Veseelégtelenség

Veseelégtelenség

ARÁNYSKÁLA

IDŐ ALKU
MÓDSZER

STANDARD
JÁTSZMA

Indirekt módszer

- Jól körülírt egészségi állapot (EQ-5D kérdőív)
- Az adott állapotokhoz tartozó értéket lakossági felmérésből társítjuk.

EQ-5D leíró (betegek):
 1=nincs probléma
 2=némi probléma
 3=súlyos probléma

1 1 1 1 1

1 1 2 1 1

1 1 1 2 1

2 2 2 2 3

3 2 2 2 2

Lakossági értékelés (TTO)

Hasznosság (társadalom)

1

0.883

0.796

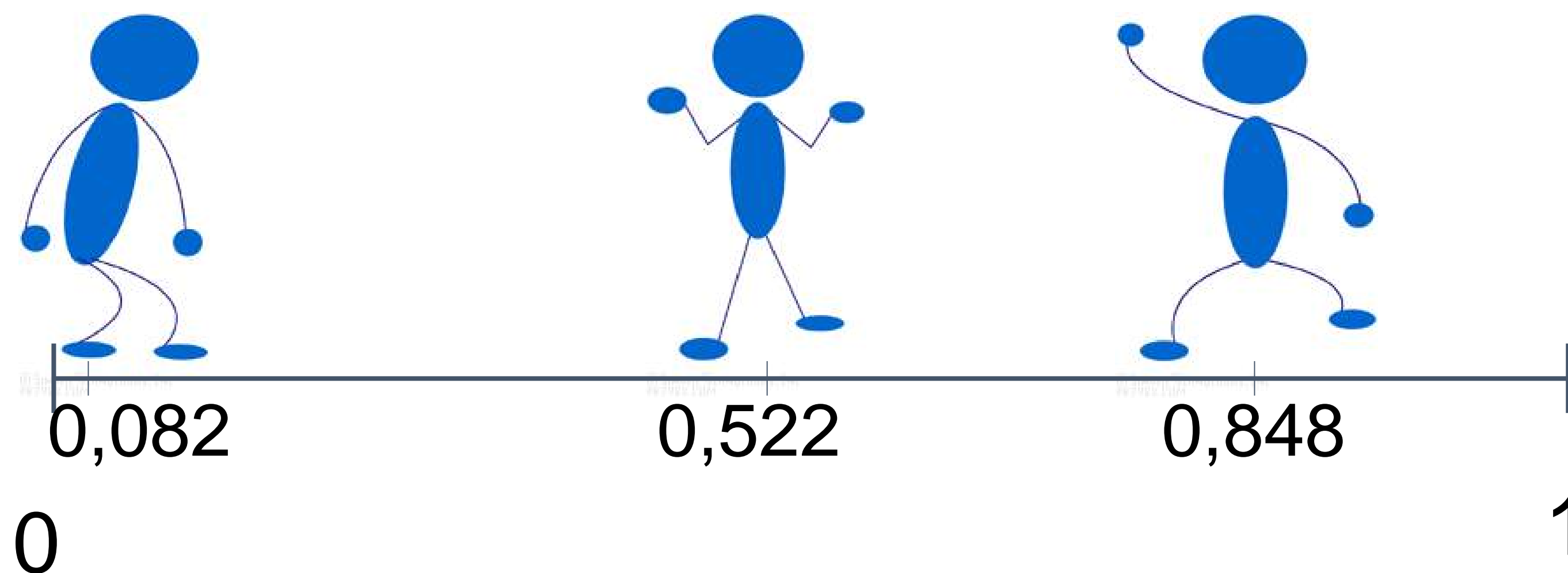
0.082

-0.594

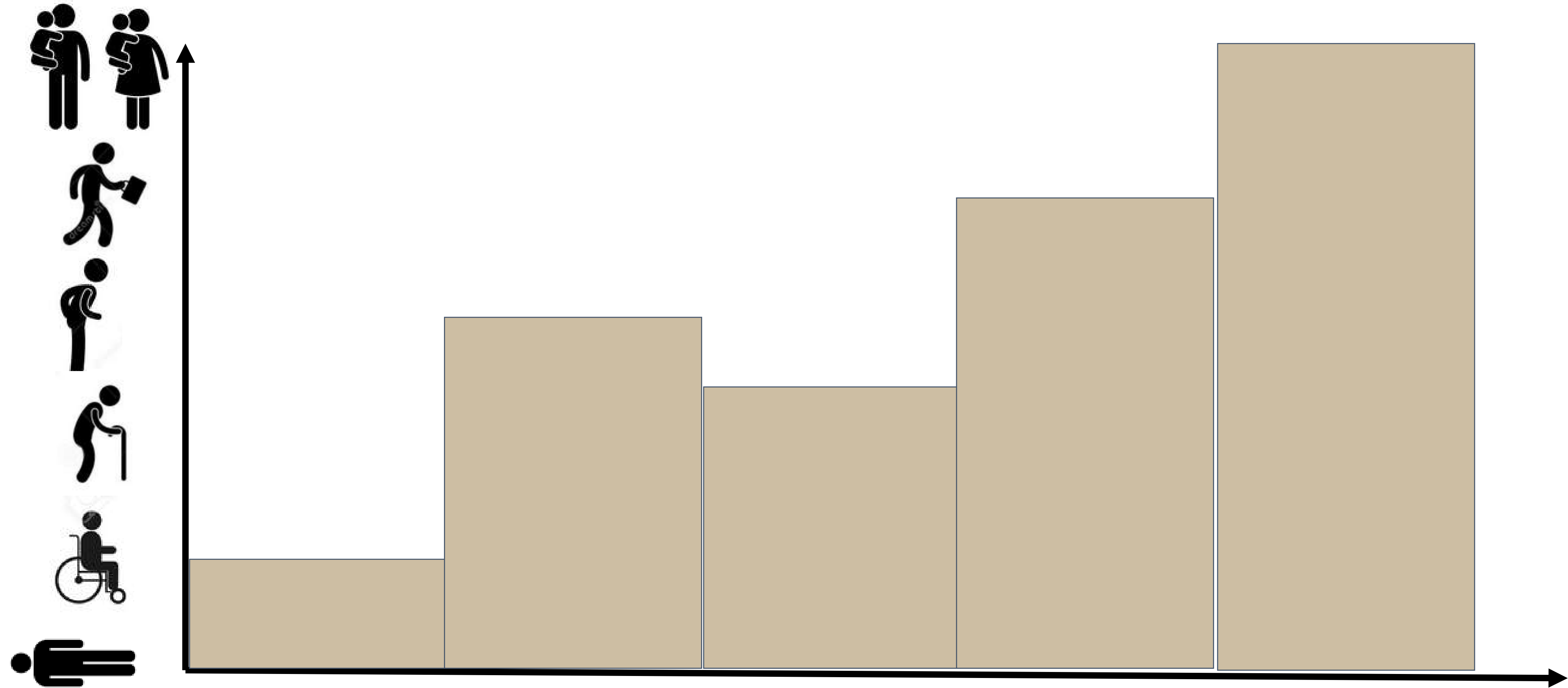
Példa: csípőtörés

	Válasz	Érték
Csípőtörés előtt:	1 1 1 1 2	0,848
6 héttel utána:	3 3 2 1 2	0,015
1 évvel később:	2 2 1 2 2	0,522

Életminőség és egészség: miért fontos ez egy közgazdásznak?

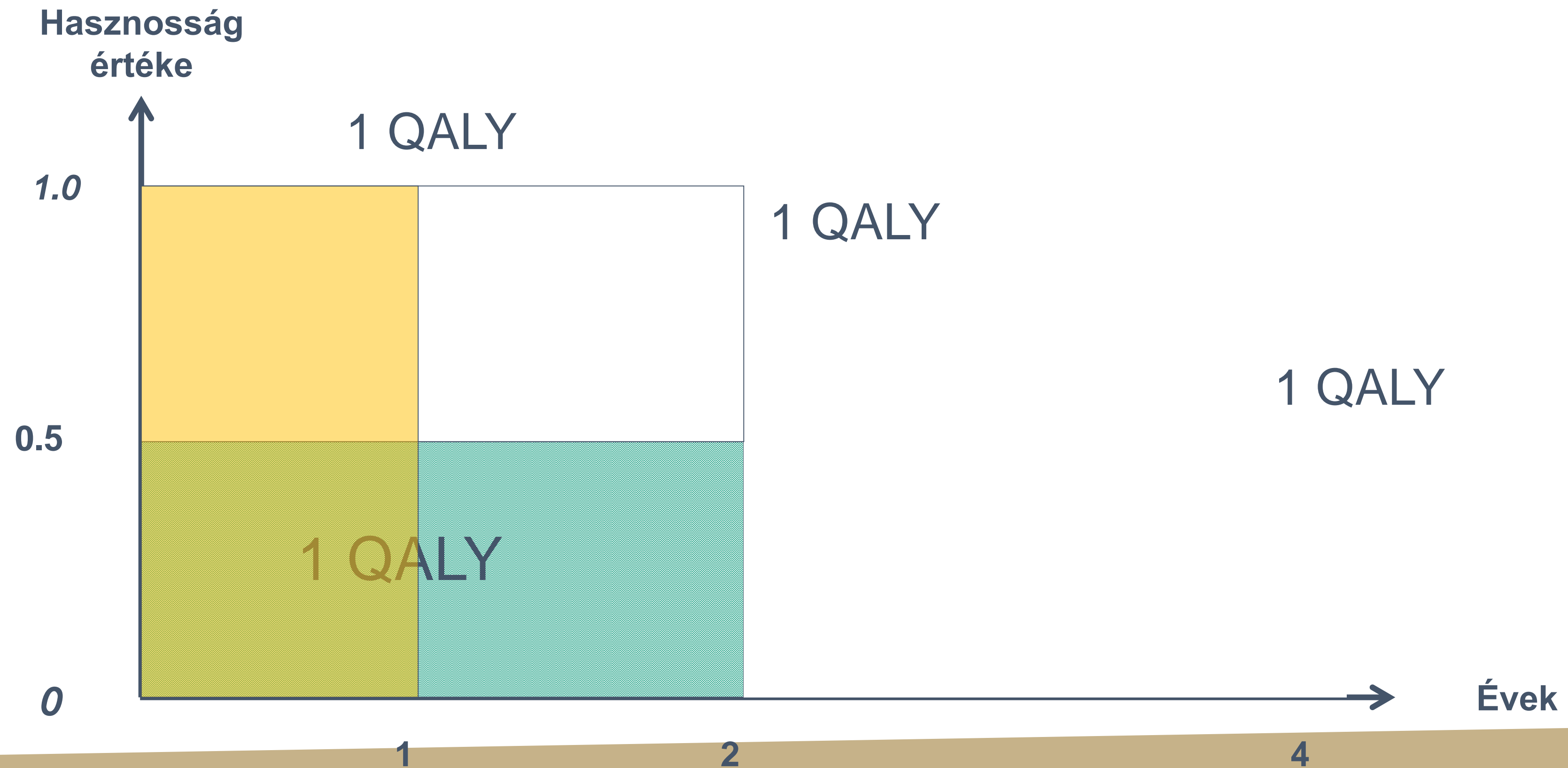
- Életminőség

- Életévek

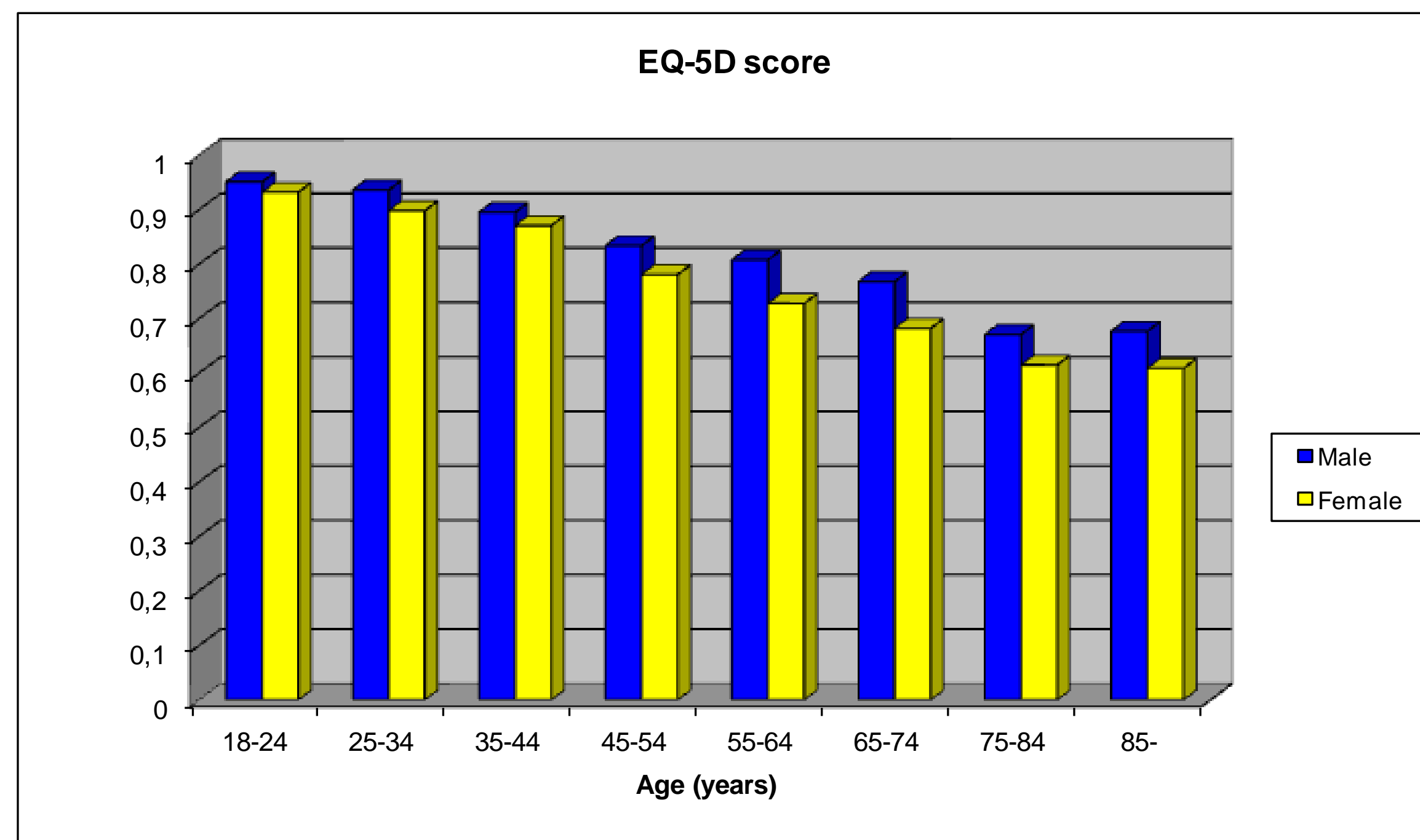
Életminőség és egészség: miért fontos ez egy közgazdásznak?

- A gazdaságtani elemzés az egészség-nyereséget úgy fejezi ki, hogy az összehasonlítható legyen az összes betegség esetén.

Egészség-nyereség mérése: felhasználási területek

- Lakosság egészségi állapotának összehasonlítása
- Betegek átlagos lakossággal való összehasonlítása
- Különböző betegségek összehasonlítása (betegségteher)

- Az életkorral az egészségi állapot mérhetően romlik.
- A nők egészségi állapota rosszabb, mint a férfiaké.

Egészség-nyereség mérése: felhasználási területek

- Lakosság egészségi állapotának összehasonlítása
- Betegek átlagos lakossággal való összehasonlítása
- Különböző betegségek összehasonlítása (betegségteher)

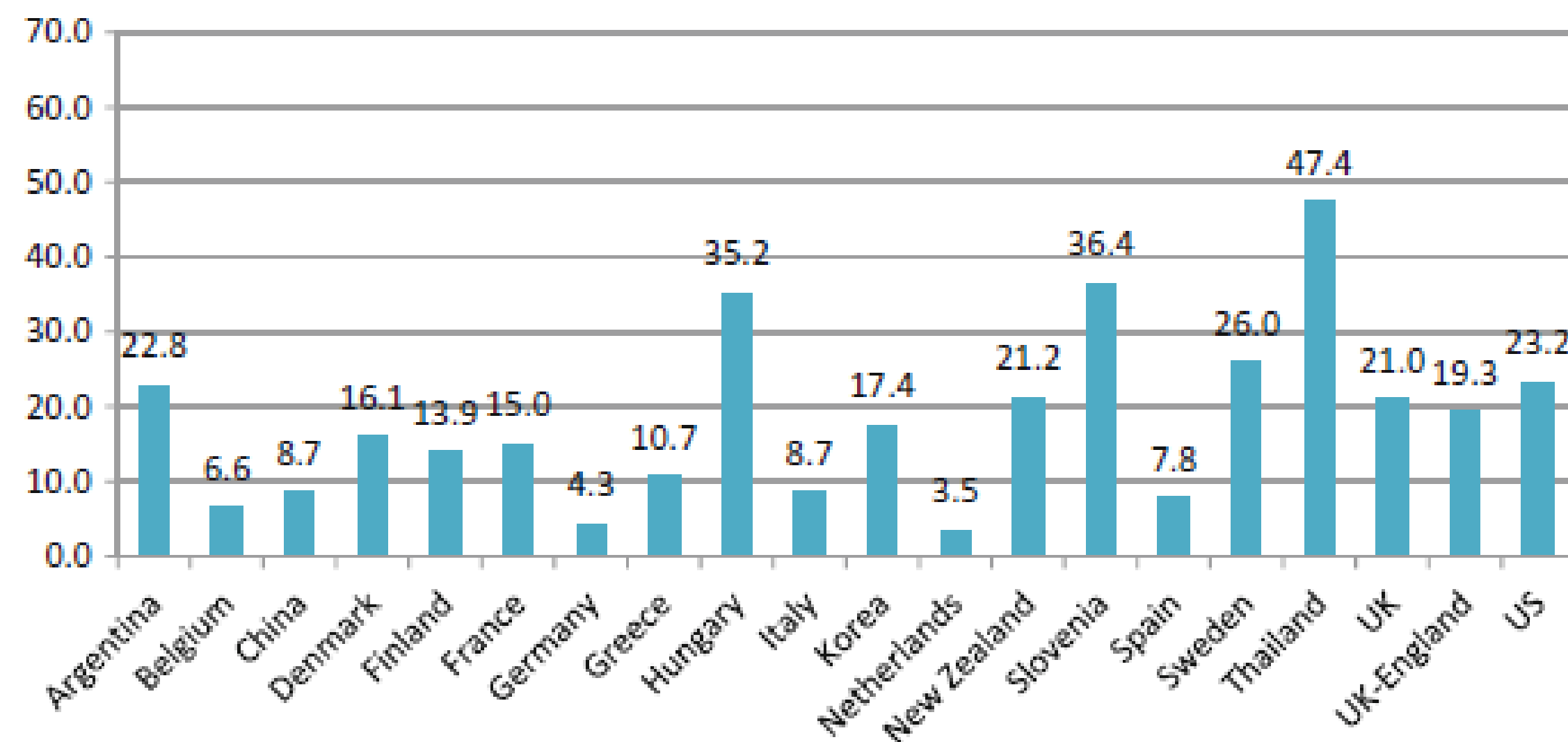

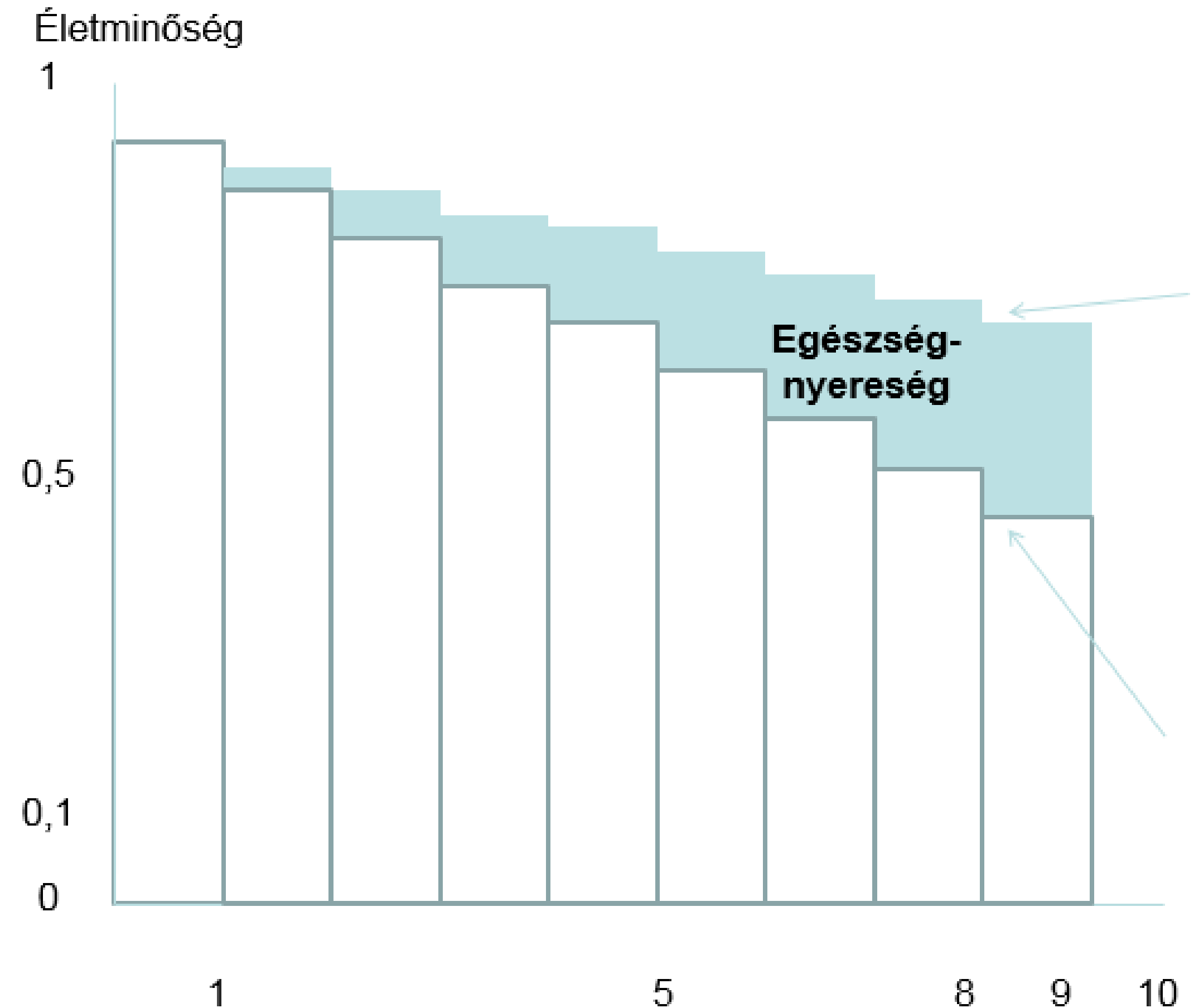
Fig. 3.11 Reported problems with anxiety/depression (% of any problem)

- A hangulati életben problémát jelzők aránya: Magyarország 35% (!)

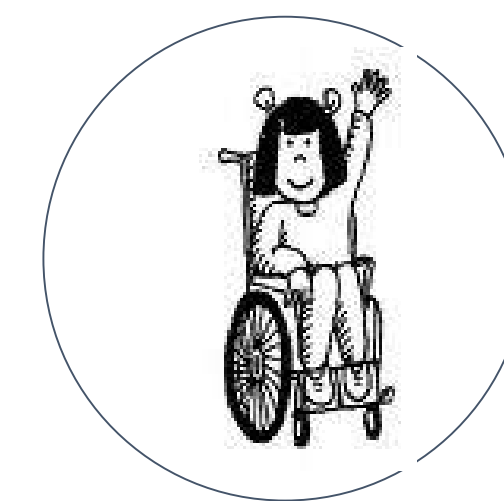
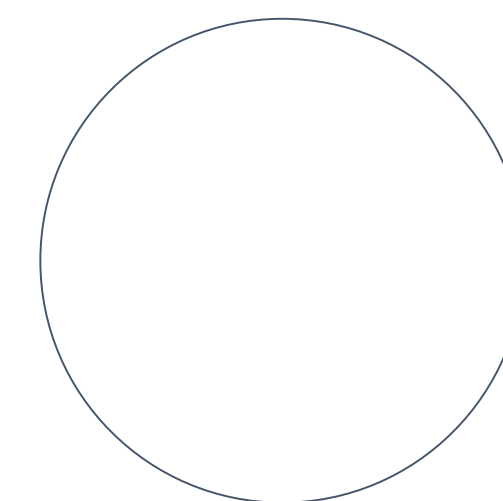
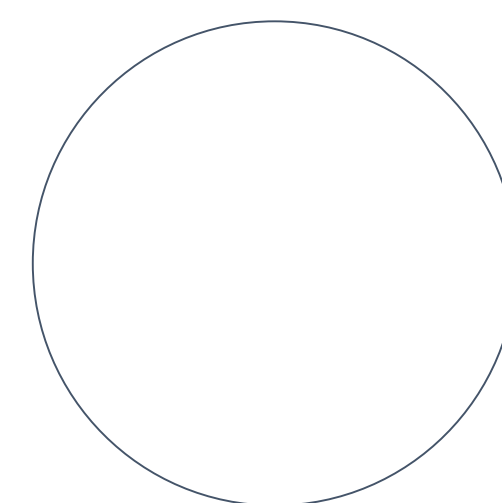
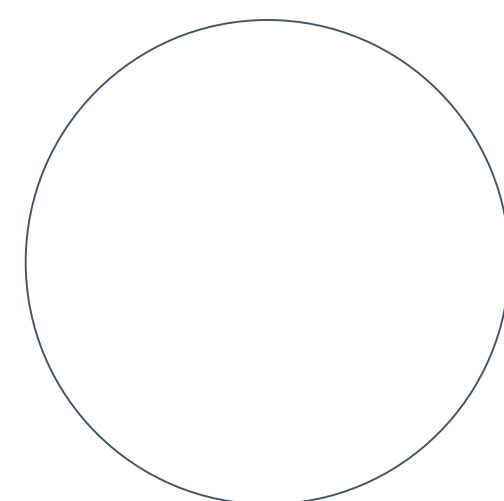
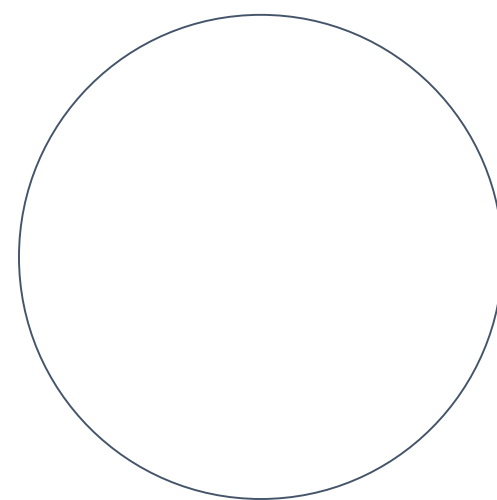
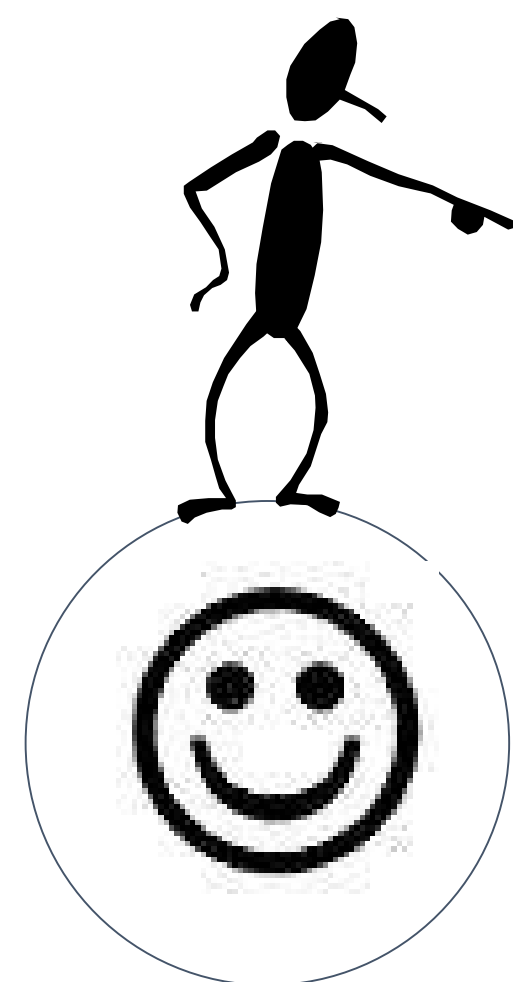

Egészség-nyereség mérése: felhasználási területek

- Terápia eredményességének igazolása (pl. gyógyszer regisztráció)
- Különböző terápiákkal elérhető egészség-nyereség összehasonlítása

Költség-hatékonysági modell

I.

II.

III.

IV.

V.

VI.

• Élet-
minőség

0.784

0.576

0.504

0.367

0.211

0.022

• Költségek
(euró)

4000

9000

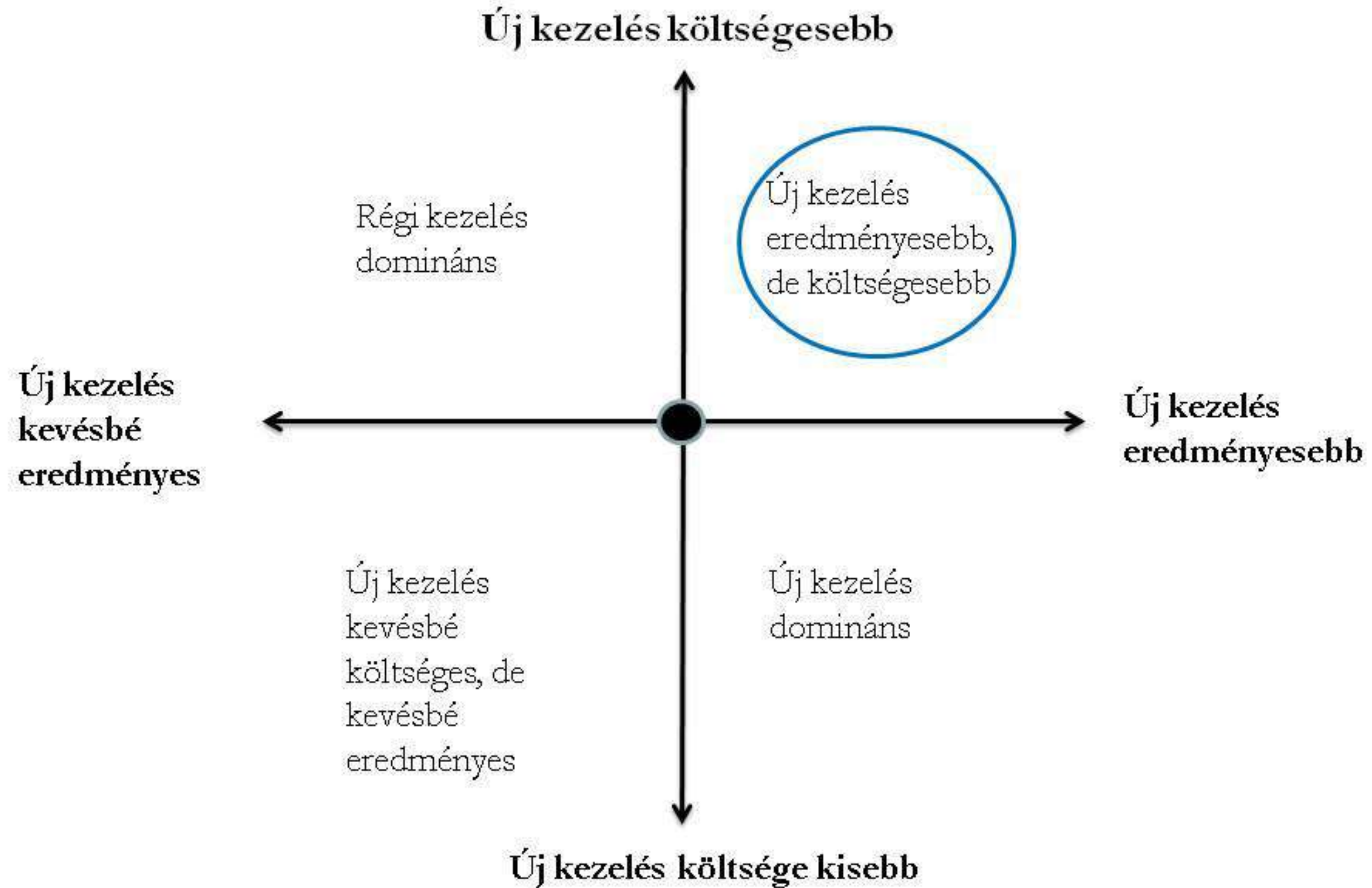
12 000

14 000

16 000

18 000

Költség-hatékonysági sík

Irodalmak

Budapesti Corvinus Egyetem
Egészségügyi Közgazdaságtan Tanszék

**Az életminőség mérése és
közgazdaságtani jelentősége**

Szerző: Péntek Márta

2013

hecon.uni-corvinus.hu

Prof. Péntek Márta
egyetemi tanár

Egészségügyi Közgazdaságtan Tanszék

Budapesti Corvinus Egyetem

1093 Fővám tér 8. E 113

marta.pentek@uni-corvinus.hu

hecon.uni-corvinus.hu